

SNAC

Swedish National study on Aging and Care

SNAC Nyhetsbrev 2025

SNAC-studien har lagt grunden till Sveriges största forskningsdatabas om äldre och kombinerar detaljerad kartläggning av individers hälsa, vård och riskfaktorer med en omfattande biobank. Den utgör en långsiktigt hållbar infrastruktur för forskning om åldrande.

Studien är inne i en intensiv fas av **vetenskaplig produktion** med över 100 aktiva forskare och mer än 30 doktorandprojekt. År 2024 publicerades 70 vetenskapliga artiklar baserade på SNAC-data och fyra doktorander disputerade.

Forskningsområdena är breda och viktiga för äldrepolitiken, till exempel:

- Åldrande och funktionsförmåga
- Demenssjukdomar och riskfaktorer
- Multisjuklighet
- Psykisk ohälsa och livstillfredsställelse
- Läkemedelsanvändning
- Samband mellan fysisk aktivitet och hälsa
- Munhälsa och dess koppling till andra sjukdomar
- Kostnader för vård och hälsoekonomiska analyser
- AI-modeller för prediktion av sjukdom

Unika styrkor med SNAC:

- Lång uppföljningstid (longitudinella data)
- Både befolknings- och vårdperspektiv
- Hög generaliserbarhet
- Tvärvetenskapligt samarbete
- Internationellt relevanta resultat

Nya rapporter

På uppdrag av Socialdepartementet har SNAC skrivit rapporten "[Antalet demenssjuka och kostnader för demenssjukdomar i Sverige 2023](#)", där det bedömdes att det 2023 fanns ca 130–150 000 personer med demenssjukdom i Sverige. De samhälleliga kostnaderna skattades till ca 90–100 miljarder kr. År 2050 bedömdes att ca 230–270 000 har en demenssjukdom".

[Hur upplever de äldre och hur arbetar personalen med delaktighet?](#)

[Egenvårdsintyg inom primärvård och äldreomsorg i Stockholms län – en kartläggning](#)

Ny forskning

[En ny studie från SNAC-Nordanstig](#) visar att låga nivåer av så kallad N-glykosylering i blodet kan förutsäga kognitiv nedgång hos individer, oberoende av amyloid- eller tau-status. Blod N-glykomprofileringsmetoden kan därmed användas för att identifiera personer med risk för Alzheimers sjukdom. N-glykosylering är en biokemisk process som är viktig för både strukturen och funktionen hos många proteiner i kroppen.

(Referens: Zhou, R. Z., Gaunitz, S., Kirsebom, B. E., Lundin, B., Hellström, M., Jecic, A., Sköldunger, A., Wimo, A., Winblad, B., Fladby, T., Schedin-Weiss, S., & Tjernberg, L. O. (2025). Blood N-glycomics reveals individuals at risk for cognitive decline and Alzheimer's disease. *EBioMedicine*, 113, 105598.

Markus Svenssons avhandling "[Loneliness and social isolation among older adults: Findings from the general population-based study "Good Aging in Skåne"](#)" indikerar att ensamhet kan ha en inverkan på äldres hälsa och välbefinnande, även om orsakssambanden ännu inte är helt klarlagda.

[Fallolyckor bland sköra äldre kan förhindras - radiointervju med professor Sölve Elmståhl](#)

Med enkla medel går det att förebygga fallolyckor även bland sköra äldre, visar en ny studie vid Lunds universitet. Varje år leder fallolyckor till att 2000 personer i Sverige avlider.

OM SNAC

SNAC – Swedish National Study on Aging and Care startade år 2000 på initiativ av regeringen som en del av den nationella handlingsplanen för äldrepolitiken. Syftet är att skapa långsiktiga databaser för forskning om åldrande, vårdbehov och hur dessa bäst kan mötas.

Studien bedrivs i fyra geografiska områden:

- **SNAC-S/GÅS** (Skåne)
- **SNAC-B** (Blekinge)

- **SNAC-K** (Stockholm)
- **SNAC-N** (Nordanstig, Gävleborg)

Koordineringen sker genom en gemensam projektorganisation. Huvudansvariga aktörer (huvudmän) är exempelvis Region Skåne, Blekinge Tekniska Högskola och Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum.

Projektet finansieras gemensamt av staten, kommuner, regioner och forskningsfinansiärer. Regeringens bidrag har ökat över tid, från 10 miljoner kronor 2000 till 18,5 miljoner kronor 2024. Fördelningen sker efter en gemensam modell baserad på varje områdes omfattning.

Datinsamlingen sker ur två perspektiv:

1. **Befolkningsspektivet** – följer slumpmässigt utvalda personer 60+ för att studera åldrande, hälsa och vårdbehov över tid.
2. **Vårdsystemperspektivet** – följer vård- och omsorgsinsatser till äldre personer.

Genom att kombinera dessa perspektiv kan man identifiera faktorer som påverkar behovet av stöd och möjliggöra jämförelser över tid och mellan regioner. Studien bygger på gemensamma metoder och tillgängliggör data för forskare via SNAC:s hemsida och NEAR-plattformen.

För mer detaljer hänvisas till områdesvisa rapporter och projektets hemsida: www.snac.nu

Kontakt

SNAC – Blekinge

Ansvarig för Befolkningsdelen Johan Berglund, Professor Tel: 0455-73 78 08, 0455-38 54 71, Fax: 0455-73 78 30 Postadress SNAC G. Infartsvägen 4 371 41 Karlskrona E-post: johan.berglund@ltblekinge.se

SNAC – Nordanstig

Ansvarig för Befolkningsdelen och Vårdsystemdelen Anders Wimo, leg läk, Dr Med Vet, docent Tel: 0705 – 79 53 83 Postadress: HC Bergsjö Box 16 820 70 Bergsjö E-post: anders.wimo@ki.se

SNAC – Skåne (GÅS)

Ansvarig för Befolkningsdelen och Vårdsystemdelen Sölve Elmståhl, professor, överläkare Tel: 040 – 33 19 73 Fax: 040 – 33 62 15 Postadress: Skånes universitetssjukhus Geriatriska kliniken 205 02 Malmö Besöksadress Jan Waldenströms gata 35, hus 60 Skånes universitetssjukhus Malmö E-post: Solve.Elmstahl@med.lu.se

SNAC – Kungsholmen

SNAC – Kungsholmen och SNAC Stockholm Äldreomsorg

I Stockholm svarar för befolkningsstudien SNAC-Kungsholmen (SNAC-K) och SNAC Stockholm Äldreomsorg. SNAC-K genomförs i Kungsholmens stadsdel som omfattar Kungsholmen och Essingeöarna. Arbetet bedrivs tillsammans med Aging Research Center (ARC).

SNAC Stockholm Äldreomsorg omfattar hela Stockholms stad.

Projektledare

SNAC-K leds av docent Amaia Calderón Larrañaga, vid Aging Research Center på Karolinska Institutet.

SNAC Stockholm Äldreomsorg leds av filosofie doktor Bettina Meinow, vid Stockholms läns Äldrecentrum.